

# SENAT DE BELGIQUE

---

SESSION DE 1993-1994

---

2 DECEMBRE 1993

---

**Projet de loi contenant le budget général  
des dépenses pour l'année budgétaire 1994**

**Section 11:**

Services du Premier Ministre  
(Crédits: Politique scientifique)  
Articles 2.11.1 (partim), 2.11.3, 2.11.4,  
2.11.7 (partim), 2.11.8 et 2.11.9

---

**RAPPORT**

FAIT AU NOM  
DE LA COMMISSION  
DE L'ENSEIGNEMENT  
ET DE LA SCIENCE  
PAR M. MATTHIJS

---



---

Ont participé aux travaux de la commission :

1. Membres effectifs : MM. Garcia, président; Appeltans, Bayenet, Mmes Buyle, Creyf, MM. De Grauwe, Eeman, Geens, Henneuse, Mmes Herzet, Leduc, MM. Mairesse, Ottenbourg, Seeuws, Swinnen, Vaes, Mme Verhoeven et M. Matthijs, rapporteur.

2. Membres suppléants : MM. Didden, Leroy, L. Martens et Pinoie

**R. A 16409**

*Voir :*

**Documents du Sénat :**

**881** (1993-1994) :

N° 1 : Projet transmis par la Chambre des représentants.

N°s 2 à 18 : Rapports.

# BELGISCHE SENAAAT

---

ZITTING 1993-1994

---

2 DECEMBER 1993

---

**Ontwerp van wet houdende de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1994**

**Sectie 11:**

Diensten van de Eerste Minister  
(Kredieten: Wetenschapsbeleid)  
Artikelen 2.11.1 (partim), 2.11.3, 2.11.4,  
2.11.7 (partim), 2.11.8 en 2.11.9

---

**VERSLAG**

NAMENS DE COMMISSIE  
VOOR HET ONDERWIJS  
EN DE WETENSCHAP  
UITGEBRACHT DOOR  
DE HEER MATTHIJS

---



---

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : de heren Garcia, voorzitter; Appeltans, Bayenet, de dames Buyle, Creyf, de heren De Grauwe, Eeman, Geens, Henneuse, de dames Herzet, Leduc, de heren Mairesse, Ottenbourg, Seeuws, Swinnen, Vaes, mevr. Verhoeven en de heer Matthijs, rapporteur.

2. Plaatsvervangers : de heren Didden, Leroy, L. Martens en Pinoie.

**R. A 16409**

*Zie :*

**Gedr. St. van de Senaat :**

**881** (1993-1994) :

Nr. 1 : Ontwerp overgezonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Nrs. 2 tot 18 : Verslagen.

## I. EXPOSE DU MINISTRE DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE

Il est clair que, de plus en plus, le développement de nos efforts de recherche est conditionné par les programmes mis en œuvre au niveau international.

A cet égard, sont particulièrement importants pendant ce second semestre:

- la discussion du futur programme-cadre des activités de recherche-développement et démonstration de la Communauté européenne pour la période 1994-1998;

- l'adaptation du plan à long terme de l'Agence spatiale européenne aux circonstances nouvelles apparues au cours de cette année.

Je commencerai donc par ces deux points, avant d'aborder les actions entreprises en 1993 et les initiatives envisagées cette fois sur le plan fédéral pour le proche avenir, qui concernent l'affectation des moyens dont la gestion est confiée à mes services.

### 1. Le programme-cadre de la Communauté européenne

Il revient à la présidence belge de mener aussi loin que possible la préparation du prochain programme-cadre qui couvrira la période 1994-1998.

Le processus a franchi une étape importante au Conseil du 11 octobre.

Ce Conseil s'est caractérisé, du côté de la délégation belge, par une modification sensible dans la constitution de cette dernière. En effet, suite à la récente réforme institutionnelle, un certain nombre de conseils européens des ministres verront siéger, soit comme assesseur, soit comme ministre siégeant des ministres régionaux ou communautaires.

En ce qui concerne la recherche cette matière a été considérée « à dominance communautaire », c'est-à-dire que le ministre siégeant sera désormais un ministre régional ou communautaire et le ministre assesseur le ministre fédéral. En l'occurrence, ce fut M. Van den Brande qui occupa le siège belge le 11 octobre. Le ministre fédéral, pendant l'actuelle présidence, continuera à assurer ce mandat.

Je rappelle que le traité de Maastricht prévoit un dispositif en deux temps:

- a) d'abord la définition d'un cadre général d'activités, traçant les grands objectifs de la recherche

## I. UITEENZETTING DOOR DE MINISTER VAN WETENSCHAPSBELEID

Het is duidelijk dat de ontwikkeling van onze onderzoeksinspanningen meer en meer beïnvloed wordt door de programma's die op internationaal vlak ten uitvoer worden gelegd.

Tijdens het tweede semester zijn, in dit opzicht, de volgende programma's vooral belangrijk:

- de bespreking van het toekomstige kaderprogramma van de activiteiten inzake onderzoek-ontwikkeling en demonstratie van de Europese Gemeenschap voor de periode 1994-1998;

- de aanpassing van het lange-termijnplan van het Europese Ruimtevaart Agentschap aan de nieuwe omstandigheden die in de loop van dit jaar zijn opgedoken.

Ik zal dus met die twee punten beginnen, alvorens te spreken over de acties ondernomen in 1993 en de initiatieven die binnenkort, en ditmaal op federaal vlak, worden overwogen en die de bestemming betreffen van middelen waarvan het beheer aan mijn diensten werd toevertrouwd.

### 1. Het Kaderprogramma van de Europese Gemeenschap

Het komt het Belgische Voorzitterschap toe om de voorbereiding van het volgende kaderprogramma dat de periode 1994-1998 zal dekken, zo ver mogelijk te leiden.

Dit proces betekende een belangrijke stap tijdens de Raad van 11 oktober.

Deze Raad kenmerkte zich, van de zijde van de Belgische afvaardiging, door een aanzienlijke wijziging in de structuur van die afvaardiging. Inderdaad, ingevolge de recente institutionele hervorming, zullen Ministers van de Gewesten of van de Gemeenschappen zetelen in een aantal Europese Ministerraden, hetzij als bijzitter, hetzij als zetelend Minister.

Wat het onderzoek betreft, werd deze materie als « overwegend communautair » beschouwd, d.w.z. dat de zetelende Minister voortaan een Minister van een Gewest of een Gemeenschap zal zijn en dat de Minister in de hoedanigheid van bijzitter, een federaal Minister zal zijn. In dit geval was het de heer Van den Brande die de Belgische zetel bekleedde op 11 oktober. Tijdens het huidige voorzitterschap zal de federale Minister dit mandaat blijven verzekeren.

Ik herinner eraan dat het Verdrag van Maastricht een schikking in twee tijden voorziet:

- a) vooreerst de definitie van een algemene activiteitenkader die de grote doelstellingen van het

communautaire, et définissant l'enveloppe budgétaire globale ainsi que sa répartition sur les quatre grandes activités, qui seront mises en œuvre :

- les programmes de recherche
- la coopération scientifique internationale, principalement avec les pays de l'Est et les P.V.D.

- les actions de valorisation et la diffusion des résultats des recherches

- les actions destinées à favoriser la mobilité des chercheurs en Europe.

b) viendra ensuite la mise au point des programmes thématiques spécifiques destinés à mettre en œuvre concrètement les grandes options définies par le programme-cadre.

La Commission européenne propose de consacrer à l'effort communautaire de recherche une enveloppe globale de 13,1 milliards d'écus répartie sur quatre ans.

Il s'agit certes d'un effort dont il faut attendre des effets mobilisateurs substantiels, mais qui ne représenterait encore qu'un peu plus de 4 p.c. de l'ensemble des budgets publics que les douze Etats membres consacrent à la recherche-développement.

Nous en sommes actuellement à la première phase : discussion du programme-cadre général.

Je rappelle à cet égard que, dans le domaine de la politique de recherche communautaire, les règles institutionnelles devant conduire à la décision de ce programme-cadre sont modifiées par le traité de Maastricht. En effet nous devons parvenir à une codécision du Conseil et du Parlement, et cette codécision doit impérativement intervenir avant la dissolution du Parlement européen, préalable à la réélection de ses membres. Le calendrier est donc très serré, et la présidence belge a la lourde charge de faire en sorte qu'il soit respecté pour éviter tout hiatus dans la poursuite des activités de recherche communautaires.

Le texte qui nous est proposé par la Commission introduit des inflexions nouvelles importantes par rapport à la politique poursuivie jusqu'ici :

- si l'accent est toujours mis sur un effort de recherche en soutien de la compétitivité de l'industrie européenne, la recherche communautaire devra aussi, comme le prévoit le texte de Maastricht, servir d'avantage de support aux autres politiques européennes, c'est-à-dire à des aspects comme la qualité de la vie, l'environnement, l'intégration sociale et, d'une manière générale, les conditions d'un développement durable.

communautair onderzoek schetst en die de globale budgettaire enveloppe definieert evenals de verdeling hiervan over de vier grote activiteiten die ten uitvoer zullen worden gelegd :

- de onderzoeksprogramma's

- de internationale wetenschappelijke samenwerking, voornamelijk met de Oostbloklanden en de ontwikkelingslanden

- de valorisatie-acties en de verspreiding van de onderzoeksresultaten

- de acties met het oog op het bevorderen van de mobiliteit van de onderzoekers in Europa.

b) vervolgens komt het oppuntstellen van de specifieke thematische programma's bestemd voor de concrete tenuitvoerlegging van de grote opties vastgelegd door het Kaderprogramma.

De Europese Commissie stelt voor aan de communautaire onderzoeksinspanning een globale enveloppe van 13,1 miljard ECU te besteden, gespreid over vier jaar.

Het gaat wel om een inspanning waarvan men de substantiële mobiliserende effecten moet afwachten, maar deze inspanning zou maar iets meer dan 4 pct. vertegenwoordigen van het geheel van de overheidsbegrotingen die de twaalf Lid-Staten besteden aan onderzoek-ontwikkeling.

Momenteel zijn we gebleven bij de eerste fase : bespreking van het Algemeen Kaderprogramma.

Ik herinner er hieromtrent aan dat, op het gebied van het communautair onderzoeksbeleid, de institutionele regels die moeten leiden tot het beslissen van dit Kaderprogramma, worden gewijzigd door het Verdrag van Maastricht. We moeten inderdaad komen tot een medebeslissing van de Raad en van het Parlement, en deze medebeslissing moet worden genomen vóór de ontbinding van het Europees Parlement, die gebeurt vóór de herverkiezing van zijn leden. Het tijdschema is dus strak en bij het Belgische Voorzitterschap berust de zware taak ervoor te zorgen dat het wordt nageleefd, teneinde elke onderbreking te vermijden in de voortzetting van de communautaire onderzoeksactiviteiten.

De tekst die de Commissie ons voorstelt houdt nieuwe belangrijke wendingen in met betrekking tot het beleid dat tot nu toe werd gevoerd :

- als de nadruk steeds wordt gelegd op een onderzoeksinspanning ter ondersteuning van het concurrentievermogen van de Europese industrie, dan zal het communautair onderzoek ook, zoals voorzien in de tekst van Maastricht, meer steun moeten verlenen aan andere Europese beleidsvoeringen, t.t.z. aan aspecten zoals de levenskwaliteit, het milieu, de maatschappelijke integratie en meer algemeen de voorwaarden voor een duurzame ontwikkeling.

On vise donc un meilleur équilibre dans les objectifs dévolus à la recherche, équilibre qui n'est pas sans incidences sur l'orientation à donner aux efforts nationaux, et notamment sur les lignes directrices de notre politique scientifique;

— d'autre part, la Commission prône un effort accru de coordination des actions nationales, qui doit compléter et épauler les actions qui seront directement financées par le budget communautaire. La Commission vise ainsi un degré plus élevé d'intégration des potentiels scientifiques et techniques des Etats membres pour atteindre les objectifs définis en commun au niveau européen;

— enfin, la proposition de la Commission marque le souci général d'associer davantage les utilisateurs au développement des technologies génériques qui seront mises au point grâce aux programmes communautaires.

Il est bien évident que la Belgique est particulièrement attentive tant aux objectifs qu'au contenu scientifique et technique du programme-cadre. Il représente pour nos laboratoires un complément de ressources qui n'est pas négligeable, et est parfois crucial pour certaines équipes. Il constitue aussi un cadre de référence permettant à nos institutions de recherche de situer leurs travaux dans une perspective internationale et de développer des complémentarités et des coopérations fructueuses avec leurs partenaires européens.

Bien sûr, l'effort au niveau européen ne peut pas dispenser des efforts à réaliser sur le plan national pour mettre notre propre potentiel scientifique dans des conditions favorables pour développer ses points forts et contribuer efficacement aux actions entreprises en commun sur le plan international. Il y a donc complémentarité entre les objectifs que nous devons poursuivre au plan international et au plan interne. C'est une nécessité qui marque de plus en plus notre époque.

Le Conseil du 11 octobre a permis de progresser dans la définition du budget global du quatrième programme-cadre: une large majorité d'Etats se sont prononcés en faveur du montant de 13,1 milliards d'écus, mais une minorité préférerait un montant moins important. Le Conseil a toutefois retenu la possibilité d'un phasage du budget, dans la mesure où une partie de celui-ci pourrait être gelée et libérée après le début de la prochaine période quinquennale, en fonction de l'évolution économique de l'Europe.

Une convergence s'est dégagée en faveur d'un renforcement des recherches concernant les technologies industrielles, les sciences du vivant et

Men beoogt dus een beter evenwicht in de doelstellingen voorbehouden aan het onderzoek, een evenwicht dat zeker zijn invloed zal hebben op de koers van de nationale inspanningen, en in het bijzonder op de krachtlijnen van ons wetenschapsbeleid;

— anderzijds beveelt de Commissie een grotere inspanning aan inzake de coördinatie van de nationale acties. Deze inspanning moet de acties die rechtstreeks zullen gefinancierd worden door de communautaire begroting, aanvullen en ondersteunen. Op die manier beoogt de Commissie een hogere graad van integratie van het wetenschappelijke en technische potentieel van de Lid-Staten, teneinde de doelstellingen te bereiken die gezamenlijk werden vastgelegd op Europees vlak;

— het voorstel van de Gemeenschap drukt tenslotte ook de algemene zorg uit om de gebruikers nauwer te betrekken bij de ontwikkeling van de generieke technologieën die op punt zullen worden gesteld dank zij de communautaire programma's.

Het spreekt vanzelf dat België vooral aandacht zal hebben voor zowel de doelstellingen als de wetenschappelijke en technische inhoud van het Kaderprogramma. Dank zij dit programma kunnen onze laboratoria beschikken over een niet te verwaarlozen aantal bijkomende hulpmiddelen, wat soms cruciaal kan zijn voor bepaalde teams. Het vormt ook een referentiekader dat onze onderzoeksinstellingen toelaat hun werkzaamheden te situeren in een internationaal perspectief en complementariteiten en succesvolle samenwerkingen met hun Europese partners tot stand te brengen.

De inspanningen op Europees vlak mogen ons natuurlijk niet vrijstellen van het realiseren van inspanningen op nationaal vlak, teneinde ons eigen wetenschappelijk potentieel gunstige omstandigheden aan te bieden waarin het zijn sterke punten kan ontwikkelen en waarin het op een efficiënte manier kan bijdragen tot gezamenlijke acties op internationaal vlak. Zowel op internationaal vlak als op intern vlak, moeten we dus complementariteit tussen de doelstellingen nastreven. In onze huidige tijd wordt dit meer en meer een noodzaak.

De Raad van 11 oktober heeft beloofd werk te maken van de vastlegging van het globaal budget van het 4e kaderprogramma: een ruime meerderheid van de Lid-Staten heeft gekozen voor een bedrag van 13,1 miljard Ecu, maar een minderheid had liever een kleiner bedrag gezien. De Raad heeft evenwel de mogelijkheid van een fasering van het budget weerhouden, voor zover een deel van dit budget zou kunnen bevroren worden en vrijgemaakt worden na het begin van de volgende periode van vijf jaar, in functie van de economische evolutie van Europa.

Er heeft zich een convergentie ontwikkeld ten gunste van een versterking van het onderzoek inzake de industriële technologieën en de bio- en milieuwe-

l'environnement. Un consensus existe également en ce qui concerne le pourcentage des lignes relatives au transport et à la recherche socio-économique. Pour les autres lignes, des pourcentages minimums ont été retenus, ce qui laisse la possibilité au prochain Conseil du 6 décembre de disposer d'une marge de manœuvre.

Des difficultés subsistent encore en ce qui concerne par exemple l'importance de l'action 3 (valorisation de la recherche) et l'avenir du Centre commun de recherche, pour lequel la présidence belge présentera un projet de compromis.

Le ministre de la Politique scientifique poursuit des contacts bilatéraux avec les Etats membres, ainsi qu'avec la Commission et le Parlement européen dans le cadre du trilogue, afin de permettre l'adoption en Conseil, le 6 décembre, d'une position commune qui pourrait être compatible avec la position arrêtée par le Parlement européen le 18 novembre.

## 2. La politique spatiale européenne

Le ministre a rendu compte à cette Commission, lors de la discussion du budget général 1993, des décisions et des incidences de la Conférence de Grenade de novembre 1992. Je les rappellerai en résumé comme suit:

- la croissance envisagée pour le budget des activités de l'E.S.A. était ramenée à 2 p.c. par an en termes réels;

- la répartition entre, d'une part, les programmes de transport et d'infrastructures et, d'autre part, les programmes d'applications (observation de la Terre, télécommunications) était sensiblement modifiée: la première catégorie représentant dans le plan arrêté en 1987 à La Haye 61 p.c. des moyens de l'E.S.A. et dans le plan de Grenade 48,5 p.c.; et les programmes d'application de leur côté passant de 39 p.c. à 51,5 p.c.

Ces décisions comportaient donc pour nous des éléments très positifs tant en termes de maîtrise des dépenses qu'en termes de possibilités de diversification de nos contributions industrielles et scientifiques.

Par ailleurs, fut réaffirmée à Grenade la volonté de poursuivre la collaboration tant avec les Etats-Unis qu'avec la Russie.

En ce qui concerne plus particulièrement les programmes de transport spatial et d'infrastructure habitée en orbite, il fut décidé à Grenade de prévoir une phase transitoire de deux ans, permettant d'intégrer les éléments nouveaux qui résulteraient des négociations avec nos deux grands partenaires extérieurs, de telle sorte qu'un plan cohérent pour les

tenschappen. Er bestaat ook een consensus inzake het percentage van de lijnen betreffende het transport en het sociaal-economisch onderzoek. Voor de andere lijnen werden minimumpercentages weerhouden; op die manier heeft men speelruimte op de volgende Raad van 6 december.

Er blijven nog problemen bestaan wat betreft bijvoorbeeld het belang van actie 3 (valorisatie van het onderzoek) en de toekomst van het Gemeenschappelijk Onderzoekscentrum, waarvoor het Belgisch Voorzitterschap een ontwerp van compromis zal voorleggen.

De Minister van Wetenschapsbeleid zet de bilaterale contacten voort met de Lid-Staten en met de Commissie en het Europees Parlement in het kader van de trilog, teneinde op 6 december te komen tot een gezamenlijk standpunt in de Raad. Dit standpunt zou compatibel kunnen zijn met het standpunt dat het Europees Parlement op 18 november heeft aangenomen.

## 2. Het Europees Ruimtevaartbeleid

Tijdens de bespreking van de algemene begroting 1993, heeft de Minister aan die Commissie verslag uitgebracht van de beslissingen en de gevolgen van de Conferentie van Granada van november 1992. Ik zal er in het kort als volgt aan herinneren:

- de beoogde toename voor het budget van de activiteiten van de E.S.A. werd teruggebracht tot 2 pct. per jaar in reële termen

- de verdeling tussen enerzijds de transport- en infrastructuurprogramma's en anderzijds de toepassingsprogramma's (aardobservatie, telecommunicatie) werd aanzienlijk gewijzigd: de eerste categorie die in het plan dat in 1987 in Den Haag werd vastgesteld 61 pct. van de middelen van de E.S.A. vertegenwoordigt, vertegenwoordigt 48,5 pct. in het plan van Granada; de toepassingsprogramma's van hun kant gingen van 39 pct. naar 51,5 pct.

Deze beslissingen hielden voor ons dus heel positieve elementen in, zowel in termen van beheersing van de uitgaven als in termen van de mogelijkheden tot diversifiëring van onze industriële en wetenschappelijke bijdragen.

In Granada werd bovendien de wil bevestigd tot verdere samenwerking met zowel de Verenigde Staten als Rusland.

Voornamelijk wat betreft de programma's voor ruimtetransport en voor bemande infrastructuur in de ruimte, werd in Granada beslist om een overgangsfase van twee jaar te voorzien. Deze moet toelaten om de nieuwe elementen voortvloeiende uit de onderhandelingen met onze twee grote buitenlandse partners te integreren, zodanig dat de nieuwe Ministeriële

années suivantes puisse être disponible pour une nouvelle Conférence ministérielle programmée pour le début 1995.

Dans la ligne des résolutions de Grenade, le ministre de la Politique scientifique a récemment finalisé la participation de la Belgique au programme de télécommunications A.R.T.E.S., qui inclut la première phase des études relatives au mini-satellite de télécommunications. Il s'agit d'un total de l'ordre de 2 400 millions de francs répartis jusqu'en l'an 2000 et concernant un ensemble très diversifié d'entreprises belges.

Pendant l'année 1993, des éléments complémentaires d'information doivent être pris en compte:

- d'abord, les contraintes budgétaires ne sont pas relâchées dans les Etats membres, ce qui indique la nécessité d'une révision à la baisse des perspectives d'évolution des dépenses de l'E.S.A. dans le moyen terme;

- par ailleurs, les Etats-Unis, confrontés eux aussi à l'impératif budgétaire, ont décidé de revoir le schéma de la station spatiale. L'Europe est directement concernée par cette évolution, puisqu'elle est liée aux Etats-Unis par un accord intergouvernemental qui prévoit son association à la mise au point d'éléments rattachés à cette station.

Les débats furent et continuent d'être difficiles aux Etats-Unis autour de cette nouvelle option;

- enfin, et ceci est un élément fort récent, les Etats-Unis et la Russie ont conclu au début de septembre un accord prévoyant leur association dans la mise au point de la station spatiale, sans que des consultations préalables aient eu lieu entre les Etats-Unis et ses partenaires, l'Europe, le Japon et le Canada. Ceci est un point préoccupant pour les Européens.

Compte tenu des développements en cours aux Etats-Unis en ce qui concerne la révision du concept de station spatiale, il fut convenu que le Conseil de l'E.S.A. serait appelé à faire le bilan de la situation et à adapter en conséquence les options arrêtées à Grenade, plus particulièrement en ce qui concerne les programmes de transport et d'infrastructure, et ceci sur la base d'un projet préparé par l'Exécutif.

Il est vraisemblable que, à la suite des discussions, le concept d'HERMES et les éléments d'infrastructure qui devaient être associés à la station Freedom seront transformés en un système global (transport et infrastructure) adapté à une conception possible de la station, tout en étant susceptible de s'adapter à des configurations alternatives qui préserveraient une

Conférentie die voor begin 1995 voorzien is, kan beschikken over een coherent plan voor de volgende jaren.

In de lijn van de resoluties van Granada, heeft de Minister van Wetenschapsbeleid onlangs de deelname gefinaliseerd van België aan het telecommunicatieprogramma A.R.T.E.S., dat de eerste fase inhoudt van de studies betreffende de mini-satelliet voor telecommunicatie. Het gaat om een bedrag van ongeveer 2400 miljoen frank verdeeld tot het jaar 2000 en betreffende een erg afwisselend geheel van Belgische ondernemingen.

In 1993 moet men rekening houden met bijkomende informatie:

- in de eerste plaats zijn de budgettaire verplichtingen in de Lid-Staten nog even streng, waardoor het noodzakelijk zal zijn de vooruitzichten inzake evolutie van de uitgaven van de E.S.A. op middellange termijn naar beneden toe aan te passen;

- anderzijds hebben de Verenigde Staten, die zelf ook geconfronteerd worden met budgettaire imperatieven, beslist het schema voor het ruimtestation te herwerken. Deze evolutie heeft rechtstreeks betrekking op Europa, vermits het met de Verenigde Staten is verbonden door een intergouvernementeel akkoord dat voorziet dat Europa betrokken is bij het op punt stellen van elementen verbonden aan dit station.

In de Verenigde Staten waren en blijven de debatten rond deze nieuwe optie moeilijk;

- tenslotte, en dit is een erg recent element, hebben de Verenigde Staten en Rusland begin september een akkoord gesloten dat hun deelname voorziet aan het op punt stellen van dit ruimtestation, zonder dat er voorafgaandelijk overleg werd gepleegd, tussen de Verenigde Staten en zijn partners, Europa, Japan en Canada. Dit is een zorgwekkend punt voor de Europeanen.

Rekening gehouden met de ontwikkelingen die momenteel plaatsvinden in de Verenigde Staten wat betreft de herziening van het concept van het ruimtestation, werd overeengekomen dat aan de Raad van de E.S.A. in oktober zou gevraagd worden de balans op te maken van de toestand en dienovereenkomstig de opties vastgelegd in Granada aan te passen, in het bijzonder wat betreft de transport- en infrastructuurprogramma's, en dit op basis van een ontwerp voorbereid door de Executieve.

Het is waarschijnlijk dat, ingevolge de besprekingen, het concept van HERMES en de infrastructuurelementen die moesten betrokken zijn bij het Freedom-station, zullen worden omgezet in een globaal systeem (transport en infrastructuur) dat aangepast is aan een mogelijk ontwerp van het station en zich moet kunnen aanpassen aan alternatieve

autonomie suffisante de l'Europe dans l'espace. Cet élément de souplesse est particulièrement mis en avant par l'Exécutif.

Il nous faut donc attendre le résultat de l'examen des propositions de l'agence par les différents Etats membres.

Il va de soi que la Belgique sera attentive à préserver la place qui est la sienne dans l'Europe spatiale et à profiter des opportunités qu'un réaménagement des objectifs à long terme de l'agence pourraient réserver pour son potentiel scientifique et technologique.

L'agence envisage :

- de stabiliser ses dépenses jusqu'en 2000 en écus constants;

- de remplacer le concept de navette par celui d'une capsule non ailée, transportée par Ariane V et servant aux transferts entre ce vecteur et la station spatiale;

- ceci permettrait à l'Europe de rester associée au projet de station spatiale tout en conservant son autonomie en matière de transport;

- en parallèle, les programmes d'application pourraient être accentués par rapport au schéma de Grenade.

Ce schéma offre des opportunités incontestables à la Belgique, soit parce que les programmes de télécommunications par exemple s'en trouveront confortés, soit par le biais de notre participation à Ariane V, qui demeure le socle de la politique spatiale européenne.

S'agissant à présent des actions à mener dans le contexte national, et pour ce qui concerne les crédits qui sont de ma responsabilité, je rappelle que mon objectif était avant tout un objectif de continuité car, en matière de recherche, rien n'est pire que les ruptures et les réorientations brutales. Mais la continuité n'exclut pas des inflexions nouvelles. Nous rejoignons ici la ligne de conduite adoptée par les deux organisations internationales que je viens d'évoquer.

Du côté de la continuité, il importe de signaler la décision prise par le Gouvernement, à mon initiative, de mettre en œuvre une phase nouvelle du programme «Télédétection par satellite». Cette phase est fortement axée sur les applications, le potentiel scientifique de valeur qui a été constitué au cours des phases antérieures étant désormais apte à fournir son expertise concrète à la réalisation de projets pilotes dans des domaines comme la surveillance de l'environnement, la protection des forêts, le recensement des ressources

configurations die ervoor zouden zorgen dat Europa voldoende zelfstandigheid zou behouden in de ruimte. Het is vooral dit element van aanpassing dat door de Executieve naar voren werd geschoven.

We moeten dus het resultaat afwachten van het onderzoek van de voorstellen van het Agentschap door de verschillende Lid-Statens.

Het spreekt vanzelf dat België ervoor zal zorgen dat het de plaats kan behouden die het toekomt in het Europa van de ruimtevaart en dat het gebruik zal maken van de buitenkans die een aanpassing van de doelstellingen op lange termijn van het Agentschap biedt voor zijn wetenschappelijk en technologisch potentieel.

Het Agentschap beoogt :

- het stabiliseren van zijn uitgaven tot in 2000 in constante ECU's;

- het vervangen van het concept van een ruimteveer door dit van een niet-gevleugelde ruimtecapsule, die vervoerd zou worden door Ariane V en die gebruikt zou worden voor de overdrachten tussen deze drager en het ruimtestation;

- dit zou Europa toelaten betrokken te blijven bij het ontwerp van ruimtestation én zijn zelfstandigheid te behouden inzake transport;

- parallel zou men de nadruk kunnen leggen op de toepassingsprogramma's met betrekking tot het schema van Granada.

Dit schema is ontegensprekelijk een buitenkans voor België, hetzij omdat de telecomunicatieprogramma's bijvoorbeeld daarin zullen bevestigd worden, hetzij via onze deelname aan Ariane V die het voetstuk blijft van het Europees Ruimtevaartbeleid.

Daar het hier gaat om acties in een nationale context en wat betreft kredieten die onder mijn verantwoordelijkheid vallen, herinner ik eraan dat mijn doelstelling in de eerste plaats een doelstelling van continuïteit was, vermits er, wat onderzoek betreft, niets ergers bestaat dan plotse veranderingen en aanpassingen. Maar, continuïteit sluit nieuwe wendingen niet uit. We sluiten ons hier dus aan bij de gedragslijn aangenomen door de twee internationale organisaties die ik zopas ter sprake heb gebracht.

Wat de continuïteit betreft, is het van belang om de beslissing te vermelden die door de Regering, op mijn initiatief, werd genomen betreffende de tenuitvoerlegging van een nieuwe fase van het programma «Teledetectie per satelliet». Deze fase is sterk gericht op de toepassingen, het waardevol wetenschappelijk potentieel dat in de loop van de vorige fases werd gevormd en voortaan geschikt is om zijn concrete deskundigheid aan te bieden aan de uitvoering van pilootprojecten op gebieden zoals milieuzorg, be-

agricoles, ainsi que de projets en coopération directe avec des pays en voie de développement. Cette initiative s'inscrit très directement dans le prolongement des résolutions décidées à la Conférence de Rio.

De plus, grâce à ce programme, la Belgique pourra s'associer activement au réseau européen de centres de traitement de données satellitaires en matière d'environnement, qui est en voie d'élaboration autour du Centre commun de recherche de la Communauté européenne. Il est susceptible également de coordonner l'apport scientifique belge au réseau de traitement des données satellitaires qui sera établi sous l'égide de l'U.E.O.

Un deuxième élément qui s'inscrit dans la continuité est le démarrage, en 1993, de l'implantation du réseau télématique à grand débit qui reliera l'ensemble des institutions universitaires et établissements scientifiques du pays. Cette réalisation constitue une primeur en Europe par le nombre d'institutions qui seront ainsi reliées sur un même territoire. Je rappelle que ce réseau — qui porte le nom de Belnet — constitue l'une des actions du programme « Technologie de l'information », dont mes services assurent la gestion.

Nos chercheurs disposeront ainsi d'un outil moderne permettant d'échanger rapidement les résultats de leurs travaux. Diverses applications sont d'ores et déjà prévues pour être raccrochées à ce réseau, notamment le segment belge du réseau européen de l'E.M.B.O., l'organisation européenne de biologie moléculaire, qui a son siège à Heidelberg.

Des connexions internationales sont d'ores et déjà envisagées avec des réseaux étrangers limitrophes.

Enfin, dans le prolongement de notre effort spatial, je citerai également l'implantation, à l'Institut royal météorologique, d'un centre de « télésience », destiné à mettre les chercheurs en mesure de surveiller en temps réel le déroulement de leurs expériences en orbite. Cette initiative belge est réalisée en coopération avec l'Agence spatiale européenne. Il s'agit ici aussi d'un instrument utilisant les techniques les plus modernes de communications et qui préfigure ainsi des relations tout à fait nouvelles entre la terre et l'espace.

Du côté des inflexions nouvelles, il y a lieu, bien évidemment, de se situer désormais dans le contexte des nouvelles dispositions institutionnelles qui régissent les compétences de l'autorité fédérale en matière de politique scientifique.

scherming van de bossen, de inventarisering van de agrarische mogelijkheden, evenals van projecten in rechtstreekse samenwerking met de ontwikkelingslanden. Dit initiatief kadert rechtstreeks in de voortzetting van de resoluties beslist op de Conferentie van Rio.

Bovendien zal België, dank zij dit programma, actief kunnen deelnemen aan het Europees netwerk van centra voor de verwerking van satellietgegevens inzake milieu, dat momenteel wordt uitgewerkt rondom het gemeenschappelijk Onderzoekscentrum van de Europese Gemeenschap. Het is ook geschikt om het wetenschappelijk aandeel van België te coördineren in het netwerk voor de verwerking van satellietgegevens dat zal worden opgericht onder het beschermheerschap van de W.E.U.

Een tweede element dat kadert in de continuïteit is het opstarten, in 1993, van de installatie van het telematicanetwerk met een grote capaciteit, dat het geheel van universitaire instellingen en wetenschappelijke inrichtingen van het land zal verbinden. Deze verwezenlijking is een primeur in Europa, omwille van het aantal instellingen dat aldus op eenzelfde grondgebied met elkaar zal verbonden zijn. Ik herinner eraan dat dit netwerk — met de naam Belnet — één van de acties vormt van het programma « Informatietechnologie ». Mijn diensten staan in voor het beheer van dit programma.

Onze onderzoekers beschikken aldus over een modern hulpmiddel dat hen toelaat om snel de resultaten van hun werkzaamheden uit te wisselen. Diverse toepassingen worden nu al voorzien om aangesloten te worden bij dit netwerk, in het bijzonder het Belgisch segment van het Europees netwerk van de E.M.B.O., de Europese organisatie voor moleculaire biologie, waarvan de zetel in Heidelberg is gevestigd.

Internationale verbindingen met buitenlandse aangrenzende netwerken worden nu al overwogen.

Tenslotte, in de voortzetting van onze ruimtevaart-inspanning, zal ik tevens de installatie citeren, in het Koninklijk Meteorologisch Instituut, van een centrum voor « telewetenschap », dat de onderzoekers moet toelaten om, in reële tijd, het verloop van hun experimenten in de ruimte te volgen. Dit Belgisch initiatief wordt gerealiseerd in samenwerking met het Europees Ruimtevaart Agentschap. Het gaat hier om een hulpmiddel dat de modernste communicatietechnieken gebruikt, en dat een voorproefje geeft van de compleet nieuwe betrekkingen tussen de aarde en de ruimte.

Wat de nieuwe wendingen betreft, spreekt het vanzelf dat men zich voortaan moet situeren in de context van de nieuwe institutionele bepalingen die de bevoegdheden regelen van de federale overheid inzake wetenschapsbeleid.

Le nouvel article 6bis de la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980 définit à cet égard trois niveaux d'intervention possible pour l'Etat fédéral :

— l'Etat fédéral est compétent pour la recherche relative à ses compétences exclusives;

— il est en outre compétent pour les actions requérant une mise en œuvre homogène sur le plan national ou international, moyennant des modalités et des domaines définis par un accord de coopération;

— enfin, l'Etat fédéral peut prendre des initiatives dans des matières qui relèvent de la compétence des entités fédérées, pour autant qu'une proposition de collaboration leur soit présentée et qu'il ait pris l'avis du nouveau Conseil fédéral de la politique scientifique, au sein duquel seront représentées les Communautés et Régions.

Il est bien évident qu'il était nécessaire que le dispositif législatif soit définitivement concrétisé avant d'envisager les nouvelles actions du pouvoir fédéral qui pourront s'y inscrire.

Les mécanismes qui subordonnent l'action fédérale à un processus de concertation avec les entités fédérées doivent être mis en place et devront être soumis à l'épreuve, pour en assurer l'efficacité.

Il est dans l'esprit des dispositions institutionnelles que ces mécanismes doivent, non pas entraver les initiatives fédérales, mais au contraire assurer qu'elles s'inscrivent bien dans les priorités exprimées par les entités fédérées et qu'elles répondent à leurs besoins.

Le ministre de la Politique scientifique s'efforcera à ce que ces mécanismes soient opérationnels le plus rapidement possible, car il importe de veiller à la continuité d'un ensemble de programmes en cours, qui achèveront leur phase actuelle d'activités dans les années prochaines. La plupart de ces programmes requièrent, en raison des domaines qu'ils couvrent, une concertation avec les entités fédérées.

En attendant, il existe dans les domaines de la compétence fédérale exclusive, des besoins de recherche qui doivent être rencontrés. Ces besoins concernent des problématiques sociétales importantes, telles que la protection du consommateur, la santé des travailleurs, la protection des citoyens, les secteurs de la prévoyance sociale; mais des responsabilités fédérales doivent aussi être prises en compte dans des domaines comme les télécommunications ou la normalisation technique et en ce qui concerne le potentiel scientifique dans les établissements fédéraux.

Het nieuwe artikel 6bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen definieert hieromtrent drie mogelijke niveaus voor tussenkomst van de federale Staat :

— de federale Staat is bevoegd voor het onderzoek betreffende zijn exclusieve bevoegdheden;

— hij is bovendien bevoegd voor de acties die een homogene tenuitvoerlegging vereisen op nationaal of internationaal vlak, op voorwaarde dat de modaliteiten en de domeinen worden bepaald door een samenwerkingsakkoord;

— tenslotte kan de federale Staat initiatieven nemen inzake materies die vallen onder de bevoegdheid van de deelstaten, voor zover hun een samenwerkingsvoorstel wordt voorgelegd en voor zover dat hij het advies heeft ingewonnen van de nieuwe federale Raad voor Wetenschapsbeleid, waarin de Gemeenschappen en de Gewesten zullen vertegenwoordigd zijn.

Het spreekt natuurlijk vanzelf dat het noodzakelijk was het wetgevend dispositief definitief te concretiseren alvorens de nieuwe acties van de federale macht, die binnen dit kader konden vallen, te overwegen.

De mechanismen die de federale actie ondergeschikt maken aan een proces van overleg met de deelstaten, moeten worden geïnstalleerd en zullen op de proef moeten worden gesteld, om er de doeltreffendheid van te verzekeren.

In de zin van de institutionele bepalingen moeten deze mechanismen niet de federale initiatieven in de weg staan, maar moeten ze er integendeel voor zorgen dat ze wel degelijk kaderen in de prioriteiten geuit door de deelstaten en dat ze beantwoorden aan hun behoeften.

De Minister van Wetenschapsbeleid zal zijn best doen om ervoor te zorgen dat deze mechanismen zo spoedig mogelijk operationeel zijn, vermits het van belang is toe te zien op de continuïteit van een geheel van lopende programma's, die hun huidige activiteitenfase zullen beëindigen in de komende jaren. Voor het merendeel van deze programma's is een overleg met de deelstaten noodzakelijk, wegens de domeinen die ze beslaan.

Ondertussen bestaan er op de gebieden waarin de federale overheid exclusieve bevoegdheden heeft, onderzoeksbehoeften waaraan men tegemoet moet komen. Deze behoeften betreffen belangrijke maatschappelijke probleemstellingen, zoals de bescherming van de consument, de gezondheid van de arbeiders, de bescherming van de burger, de sectoren van de sociale voorzorg; maar federale verantwoordelijkheden moeten ook in aanmerking worden genomen op gebieden zoals telecommunicatie of de technische standaardisering en wat betreft het wetenschappelijk potentieel van onze federale instellingen.

Le ministre vient de déposer, pour répondre à ces besoins, une proposition au Conseil des ministres contenant un plan d'ensemble permettant de mettre en œuvre un volet d'action dans les compétences fédérales.

## II. DISCUSSION GENERALE

Concernant les crédits octroyés aux établissements nationaux, un membre remarque que ceux qui ont été attribués aux établissements culturels (Division 61, Programme 11 61 3) restent à peu près inchangés (1 388,4 millions de francs sollicités pour 1994 et 1 385,3 millions de francs approuvés pour 1993). Par contre, les crédits octroyés aux établissements scientifiques (Division 60, Programme 11 60 3) augmentent considérablement (2 683,5 millions de francs sollicités pour 1994 contre 2 539,5 millions de francs approuvés pour 1993). L'intervenant aimerait savoir quelle est l'intention politique sous-jacente.

Le même commissaire demande des précisions concernant la Division 61, Programme 11 61 5 Charges du passé Education nationale-Onderwijs.

En ce qui concerne le Programme 11 61 4, il demande si les investissements scolaires comprennent les charges qui résultent des investissements antérieurs.

L'intervenant souhaite savoir enfin de quelle façon les mesures en matière de recherche et de développement définies dans le Livre blanc de la Commission européenne influenceront sur le projet de Programme-cadre européen 1994-1998. Ce Programme-cadre sera-t-il adopté au cours de la présidence belge?

Le ministre répond qu'en ce qui concerne les crédits octroyés aux établissements culturels nationaux, le poste le plus important est constitué par le budget alloué au Théâtre royal de la Monnaie et qui couvre, notamment, le remboursement d'un emprunt dont les charges d'intérêts diminuent progressivement.

En 1993, il a obtenu, en outre, une subvention exceptionnelle de 11 millions de francs. L'effet cumulé de ces deux facteurs fait en sorte que les crédits nécessaires à ce secteur diminuent de façon naturelle.

En réalité, le Gouvernement a appliqué, pour les établissements culturels nationaux, soit les indexations prévues dans le cadre des normes budgétaires générales, soit le protocole financier. Le Gouvernement n'a donc nullement l'intention de diminuer progressivement les crédits octroyés aux établissements culturels, bien au contraire: dans le projet de loi-programme du 8 novembre 1993, le Gouvernement demande au Parlement de pouvoir accorder la garantie de l'Etat pour ce qui est du nouvel emprunt

Teneinde te voldoen aan deze behoeften, heeft de Minister zopas een voorstel ingediend bij de Minister-raad. Dit voorstel bevat een overzichtsplan dat de tenuitvoerlegging toelaat van een actieluik in de federale bevoegdheden.

## II. ALGEMENE BESPREKING

In verband met de kredieten aan de nationale instellingen, merkt een lid op dat de kredieten voor de culturele instellingen (Afdeling 61, Programma 11 61 3) ongeveer worden geblokkeerd (1 388,4 miljoen frank aangevraagd voor 1994 ten opzichte van 1 385,3 miljoen frank goedgekeurd voor 1993). De kredieten voor de wetenschappelijke instellingen (Afdeling 60, Programma 11 60 3) daarentegen kennen een merkelijke groei (2 683,5 miljoen frank aangevraagd voor 1994 ten opzichte van 2 539,5 miljoen frank goedgekeurd voor 1993). Hij wenst de onderliggende politieke bedoeling hiervan te kennen.

Hetzelfde lid wenst nadere uitleg over Afdeling 61, Programma 11 61 5 Lasten van het verleden Onderwijs- Education nationale.

Met betrekking tot Programma 11 61 4 vraagt hij of het bij de schoolinvesteringen gaat over de lasten van de vroegere investeringen.

Tenslotte wenst dit lid te vernemen welke invloed de maatregelen inzake onderzoek en ontwikkeling opgenomen in het Witboek van de Europese Commissie zullen hebben op het ontwerp van Europees Kaderprogramma 1994-1998. Zal dit kaderprogramma overigens nog tijdens het Belgisch voorzitterschap worden aangenomen?

De Minister antwoordt dat binnen de kredieten voor de nationale culturele instellingen het budget van de Koninklijke Muntshouwborg de belangrijkste post uitmaakt. Dit budget voorziet met name in de terugbetaling van een lening waarbij de intrestlasten geleidelijk afnemen.

Daarnaast werd in 1993 nog een uitzonderlijke subsidie van 11 miljoen aan de Koninklijke Muntshouwborg toegekend. Het gecumuleerd effect van beide factoren zorgt ervoor dat de benodigde kredieten van deze sector op een natuurlijke wijze verminderen.

In werkelijkheid heeft de Regering voor de nationale culturele instellingen ofwel de indexeringen welke voorzien zijn in het kader van de algemene begrotingsnormen, ofwel het financieel protocol toegepast. De Regering heeft dus geenszins de bedoeling de kredieten voor de culturele instellingen af te bouwen, wel integendeel: in het ontwerp van programmawet van 8 november 1993 vraagt de Regering aan het Parlement de mogelijkheid voor de Koninklijke Muntshouwborg om voor haar nieuwe

d'assainissement émis en faveur du Théâtre royal de la Monnaie. Contrairement à ce que pense l'intervenant, le ministre nie que cet établissement soit confronté à des problèmes de passif social.

Pour ce qui est des « Charges du passé Education nationale-Onderwijs », le ministre renvoie au rapport Pierard (doc. Chambre 1178/4, 1992-1993, p. 21). Il souligne également que de nouveaux dossiers surgissent tous les jours à ce propos et qu'à la suite de la loi de financement, les autorités fédérales doivent en supporter les charges.

Les investissements scolaires se font par l'intermédiaire du Fonds national de garantie des bâtiments scolaires. Le budget couvre les remboursements d'emprunts contractés avant le 1<sup>er</sup> janvier 1989. Il s'agit de charges du passé.

Le ministre remarque que les dossiers concernant les charges du passé sont très complexes, parce qu'ils concernent différents pouvoirs organisateurs et qu'il peut y avoir un problème de prescription en ce qui les concerne. La Cour des comptes s'est également penchée sur ce problème: pendant combien de temps les autorités fédérales doivent-elles rembourser les charges du passé, lorsque le pouvoir organisateur ou la Communauté concernée n'a pas fait valoir ses droits dans un délai précis? Le Gouvernement se fonde maintenant sur la jurisprudence que la Cour des comptes a entre-temps élaborée à ce sujet.

Il n'est toutefois pas facile, pour ce département fortement « dégraissé » de traiter, par exemple, des dossiers complexes concernant la régularisation des salaires des professeurs de l'enseignement de promotion sociale.

Pour ce qui est des problèmes relatifs au quatrième programme-cadre pour la recherche de l'Union européenne et des liens avec le Livre blanc de la Commission européenne, l'Union européenne manifeste une certaine schizophrénie. Si le Conseil des ministres de la Recherche scientifique, qui s'est tenu le 11 octobre 1993 à Luxembourg, s'est rapproché des propositions faites par M. Delors, les ministres des Finances ont adopté une position bien plus restrictive.

Le secrétaire d'Etat à la Coopération au développement estime également qu'il y a un manque de cohérence entre les politiques des différents départements existant au sein de l'Union européenne. C'est ainsi que le Fonds européen d'investissement devrait s'occuper aussi de recherche scientifique et pas seulement de la normalisation de la productivité ou de l'exportation. Il ne mène pas une politique appropriée pour l'Europe. L'Union européenne doit d'abord rentabiliser sa recherche par le biais de découvertes et par celui de la production et ensuite seulement par celui des exportations.

saneringslening de staatsgarantie te bekomen. De Minister meent — in tegenstelling tot het lid — dat deze instelling geen problemen van sociaal passief kent.

In verband met de « Lasten van het verleden Onderwijs-Education nationale » verwijst de Minister naar het verslag Pierard (Gedr. St. Kamer 1178/4 — 92/93, blz. 21). Hij wijst er ook op dat in deze materie nog steeds nieuwe dossiers opduiken en dat ingevolge de financieringswet de federale overheid de lasten ervan op zich moet nemen.

De schoolinvesteringen gebeurden via het Nationaal Waarborgfonds voor schoolgebouwen. Het budget slaat op aflossingen van leningen aangegaan vóór 1 januari 1989. Het zijn lasten uit het verleden voor wat betreft de aangegane verbintenissen.

De Minister laat opmerken dat de dossiers inzake lasten van het verleden zeer complex zijn omdat ze te maken hebben met verschillende inrichtende machten en met het probleem van de eventuele verjaring. Ook het Rekenhof heeft zich over dit probleem gebogen: hoe lang bestaat er een verplichting in hoofde van de federale overheid tot terugbetaling indien de inrichtende macht of de betrokken gemeenschap zijn rechten niet binnen een bepaalde periode heeft laten gelden? De jurisprudentie die het Rekenhof inmiddels hierover heeft ontwikkeld, wordt nu door de Regering gevolgd.

Het is evenwel niet gemakkelijk voor dit sterk afgeslankte departement om bijvoorbeeld complexe dossiers inzake de regularisatie van de weddes van leraars uit het onderwijs voor sociale promotie af te handelen.

Wat de problemen rond het vierde Kaderprogramma voor Onderzoek van de Europese Unie en de band met het Witboek van de Europese Commissie betreft, getuigt de Europese Unie van een zekere schizofrenie. Terwijl de Raad van de Ministers voor Wetenschappelijk Onderzoek van 11 oktober 1993 te Luxemburg dicht stond bij de voorstellen van de heer Delors, namen de Ministers van Financiën een veel restrictievere positie in.

De Staatssecretaris voor Ontwikkelings-samenwerking is eveneens van oordeel dat er onvoldoende coherentie bestaat tussen de politiek van de verschillende departementen binnen de Europese Unie. Het Europese Investeringsfonds bijvoorbeeld zou zich op wetenschappelijk onderzoek moeten richten en niet alleen op produktiviteitsnormering en uitvoer. Dit is voor Europa niet de aangewezen politiek. De Europese Unie moet vooral haar onderzoek rendabiliseren in vindingen, in produktie en slechts daarna in uitvoer.

Un membre pose les questions suivantes:

1. Quel est l'état actuel de démembrement de l'Institut d'hygiène et d'épidémiologie et comment la cellule qui est restée nationale fonctionne-t-elle? Quels sont les projets éventuels de maintien et/ou de délocalisation pour cette partie nationale?

2. Dans quel sens l'I.N.S. et l'outil statistique en Belgique évolueront-ils? Quelles sont les réflexions du département de la Politique scientifique sur la qualité, les priorités, la rapidité de la communication des statistiques nationales et sur la convergence entre les Régions, les Communautés et l'Etat fédéral en matière de statistiques? L'intervenant constate un manque de données dans beaucoup de domaines.

3. En Wallonie, il y a actuellement deux projets de musées des sciences en développement (un à l'initiative de Charleroi et un proposé par M. Liénard). Est-ce que le ministre national intervient dans ces dossiers?

4. Au 11.61.2 figurent des contributions aux organisations internationales. Existe-t-il un rapport annuel de notre représentant sur la contribution de la Belgique au sein de l'Unesco?

5. Dans beaucoup de domaines, le Gouvernement semble disposer d'une série de modèles de simulation de l'impact d'un certain nombre de mesures qu'il propose. Les partis de l'opposition se retrouvent dans un rapport de forces inégal pour pouvoir valider les alternatives proposées au Gouvernement, dans la mesure où ils ne disposent pas d'outil pour mesurer l'impact de leurs propositions. Est-ce que pour remédier à ce problème, le ministre de la Recherche scientifique ne pourrait pas transmettre au Gouvernement le souhait du Parlement d'avoir accès aux différents systèmes de simulation? Cela permettrait également de vérifier l'incidence budgétaire des mesures proposées par le Gouvernement.

6. L'intervenant trouverait opportun que les S.P.P.S. (les services de programmation de la politique scientifique), dans un but de vulgarisation, présentent annuellement, par les soins de l'administration, un bilan du travail de recherche scientifique effectué en Belgique. Le membre juge que le silence à propos de l'énorme travail d'impulsion que l'on fait est une erreur politique.

7. Dans le même sens, le membre propose de prévoir ou, en tout cas, de soutenir la formation de journalistes spécialisés en vulgarisation scientifique. Il est frustrant pour les chercheurs qu'il n'y ait que si peu de journalistes engagés par les médias pour présenter de façon compréhensible l'objet et l'intérêt des travaux de recherche scientifique au grand public.

Een lid stelt de volgende vragen:

1. Hoever is de opsplitsing van het Instituut voor hygiëne en epidemiologie thans gevorderd en hoe werkt de nationaal gebleven cel? Bestaan er eventueel plannen voor het behoud en/of de verhuizing van dat nationaal gebleven gedeelte?

2. Welke ontwikkelingen gaan het N.I.S. en het statistiekenbeheer in België tegemoet? Wat is het standpunt van het departement Wetenschapsbeleid in verband met de kwaliteit, de voorrang, de snelheid van de bekendmaking van de nationale statistieken, alsook de convergentie tussen Gewesten, Gemeenschappen en de federale Staat inzake statistieken? Spreker stelt vast dat er over tal van materies informatie ontbreekt.

3. In Wallonië wordt er thans gewerkt aan twee projecten van een Museum voor Natuurwetenschappen (een op initiatief van Charleroi en een voorgesteld door de heer Liénard). Wat is de rol van de federale Minister in deze dossiers?

4. Post 11.61.2 vermeldt bijdragen voor internationale instellingen. Bestaat er zoiets als een jaarverslag van onze vertegenwoordiger over de bijdrage van ons land voor de U.N.E.S.C.O.?

5. Op tal van gebieden lijkt de Regering over een reeks simulatiemodellen te beschikken om de weerslag van een aantal van haar maatregelen te berekenen. De oppositiepartijen beschikken niet over dezelfde middelen als de Regering om de weerslag te kunnen berekenen van de alternatieven die zij voorstellen. Kan de Minister van Wetenschapsbeleid aan de Regering meedelen dat het Parlement toegang wenst te krijgen tot die verschillende simulatiesystemen om dat probleem van de baan te helpen? Zo kan men ook nagaan welke budgettaire gevolgen de regeringsmaatregelen teweeg brengen.

6. Spreker vindt het nuttig dat de Dienst voor Programmatie van het Wetenschapsbeleid ieder jaar een balans van het in België uitgevoerde wetenschappelijk onderzoek zou publiceren om het binnen het bereik van het grote publiek te brengen. Het is een politieke blunder, zo vervolgt spreker, de bevolking onwetend te laten omtrent die omvangrijke impulsinitiatieven.

7. In dezelfde lijn wil het lid dat wordt gezorgd voor of althans steun wordt verleend aan de opleiding van journalisten die zich specialiseren in het opstellen van populair-wetenschappelijke artikels. Voor de onderzoekers is het zeer ontmoedigend te moeten vaststellen dat de media zeer weinig journalisten aantrekken die het doel en het belang van het wetenschappelijk werk op een bevattelijke wijze aan het grote publiek kunnen uitleggen.

8. Comment le département a-t-il négocié les besoins d'investissement des institutions scientifiques et culturelles nationales (notamment des musées) avec la Régie des bâtiments? Les bâtiments forment un support essentiel à une série d'activités.

9. Quelles ont été les principales décisions d'investissement dans les institutions scientifiques nationales?

10. Que couvrent exactement les 3 440,1 millions de francs des investissements scolaires à charge du Gouvernement fédéral?

A cette dernière question, le ministre répond qu'il s'agit du Fonds national de garantie des bâtiments scolaires pour des emprunts contractés avant la communautarisation en 1989 et dont la loi de financement a laissé les remboursements à charge du Gouvernement fédéral.

Le membre propose de garder les moyens libérés par la diminution progressive des charges relatives à ces emprunts dans le budget de la Recherche scientifique.

Un membre renvoie à l'enquête détaillée que la commission a consacrée aux établissements culturels et scientifiques. Le dossier d'enquête sera disponible au début de 1994. Il en ressortira qu'il y a un certain nombre de chevauchements. Dans certains établissements, l'on ne sait pas exactement qui s'occupe de quoi. Les résultats concrets ne sont pas toujours bien mesurables. La question d'une éventuelle collaboration entre les différents services se pose également.

Comme le cabinet du ministre de la Politique scientifique dispose des résultats de cette enquête, l'intervenant demande si l'on a remédié à ces situations au cours de cette dernière année et, si oui, si cela se reflète dans le budget à l'examen.

Réponses du ministre de la Politique scientifique:

1. La scission de l'Institut d'hygiène et d'épidémiologie est chose faite. L'institut relève directement de la compétence du ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement. Le ministre de la Politique scientifique n'intervient pas directement dans la gestion quotidienne de cet institut. Toutefois, il doit marquer son accord sur une éventuelle réallocation de ressources.

2. En ce qui concerne la coopération scientifique avec les Communautés et les Régions, le ministre signale que le nouvel article 6bis, § 3, de la loi spéciale de réformes institutionnelles date du premier semestre de cette année. Tous les accords de coopération qui existaient auparavant continuent à exister et à bien fonctionner. Exemple: la représentation de l'Etat

8. Op welke manier heeft het departement met de Regie der Gebouwen onderhandeld over de investeringsbehoeften van de nationale wetenschappelijke en culturele instellingen (inzonderheid de musea)? Voor een reeks activiteiten moet men over gebouwen kunnen beschikken.

9. Wat zijn de belangrijkste beslissingen tot investering in nationale wetenschappelijke instellingen?

10. Waarop slaat precies het bedrag van 3 440,1 miljoen frank aan «schoolinvesteringen» ten laste van de federale Regering?

Op de laatste vraag antwoordt de Minister dat het gaat om leningen bij het Nationaal Waarborgfonds voor Schoolgebouwen, aangegaan vóór de communautarisering in 1989, die volgens de financieringswet door de federale Regering terugbetaald moeten worden.

Het lid stelt voor de middelen die vrijkomen door een geleidelijke vermindering van de leninglast, op de begroting van Wetenschapsbeleid te blijven opvoeren.

Een lid verwijst naar het grondig onderzoek dat de Commissie heeft gevoerd met betrekking tot de culturele en de wetenschappelijke instellingen. Het onderzoeksdossier zal begin 1994 beschikbaar zijn. Daaruit zal een overlapping blijken van een aantal zaken. In enkele instellingen weet men niet precies wie zich met wat bezighoudt. De concrete resultaten zijn niet altijd goed meetbaar. De kwestie van een mogelijke samenwerking tussen de diensten stelt zich ook.

Het lid vraagt of, aangezien het Kabinet van de Minister van Wetenschapsbeleid van de resultaten van dit onderzoek op de hoogte is, het laatste jaar verbeteringen aan die toestanden zijn aangebracht en of zich dit weerspiegelt in deze begroting.

Antwoorden van de Minister van Wetenschapsbeleid:

1. Het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie werd gesplitst. Voortaan is de Minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu bevoegd voor het Instituut. De Minister van Wetenschapsbeleid is niet rechtstreeks betrokken bij het dagelijks beheer van dit Instituut. Hij moet evenwel wel zijn instemming betuigen met een eventuele nieuwe bestemming van de inkomsten.

2. In verband met de wetenschappelijke samenwerking met de Gemeenschappen en de Gewesten merkt de Minister op dat het nieuwe artikel 6bis, § 3, van de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen tijdens het eerste semester van dit jaar tot stand is gekomen. Alle samenwerkingsakkoorden van vóór de datum blijven bestaan en worden uitgevoerd. Een

fédéral et des Régions dans le système Eureka. Avant le vote final sur la loi spéciale, un nouveau mode de coopération a été établi pour permettre le financement par l'Etat fédéral d'une fondation destinée au soutien des chercheurs dans l'ancienne U.R.S.S., dans lequel les responsables scientifiques concernés sont des représentants des Communautés.

3. Pour ce qui est des problèmes statistiques, le ministre fait la distinction entre deux aspects:

D'abord, la statistique sur le potentiel de recherche lui-même. Pour répondre aux besoins de l'Office européen des statistiques ainsi qu'à ceux de l'O.C.D.E., il importe de savoir combien de chercheurs œuvrent au sein des entreprises, quels sont les moyens que les pouvoirs publics mettent à la disposition de la recherche, dans quels domaines les recherches sont faites, etc.

Il s'agit de statistiques tenues par les S.P.P.S. qui y sont tenus en vertu de leur arrêté royal organique. Un accord avec les Régions et les Communautés, qui est sur le point d'être conclu, prévoit de collecter de façon homogène les données dans les Communautés et les Régions.

Ensuite, il y a le problème général des statistiques au niveau fédéral. L'Institut national de statistique dépend du ministre des Affaires économiques. La préoccupation de l'intervenant sur les publications de cet institut est partagée par bon nombre de personnes. Dans les propositions soumises au Conseil des ministres, il y a un programme de valorisation de banques de données fédérales fondées sur les données de l'Institut national de statistique. Le ministre est conscient du fait que les chercheurs, par exemple en sciences sociales, n'ont pas toujours un accès facile à ces données, parce qu'elles ne sont pas suffisamment bien codifiées ou homogènes.

4. Dans le cadre des préoccupations multiples que le membre a exprimées à propos des contacts entre la population et la recherche scientifique, le ministre de la Politique scientifique déclare ne pas avoir été consulté dans le dossier des deux musées cités. Dans la limite des compétences fédérales, son département pourrait être associé à ce genre d'initiatives. Toutefois, vu la situation budgétaire actuelle, les contraintes budgétaires ne permettent pas de se lancer dans des opérations de grande envergure. Si dans le cadre de la loi sur la Loterie nationale, le ministre de la Politique scientifique était consulté sur l'utilisation des bénéfices de la Loterie nationale, il pourrait donner un avis positif à ce sujet.

5. En ce qui concerne l'idée d'une conférence de presse annuelle sur le bilan de la recherche scientifi-

voorbeeld daarvan is de vertegenwoordiging van de federale Staat en van de Gewesten in het Eureka-systeem. Vóór de eindstemming over de bijzondere wet werd een nieuwe samenwerkingsregeling vastgesteld ten einde de federale Staat de mogelijkheid te geven een stichting te financieren die onderzoekers steunt in de voormalige Sovjet-Unie en waarin de verantwoordelijke wetenschappers vertegenwoordigers van de Gemeenschappen zijn.

3. Wat de problemen in verband met de statistieken betreft onderscheidt de Minister twee aspecten.

In de eerste plaats zijn er de statistieken over het personeel en de middelen die voor wetenschappelijk onderzoek beschikbaar worden gesteld. Om te kunnen inspelen op de behoeften van de Europese Dienst voor Statistiek en op die van de O.E.S.O. is het belangrijk te weten hoeveel onderzoekers actief zijn in de bedrijven, welke middelen de overheid voor onderzoek uittrekt, op welke terreinen onderzoek verricht wordt, enz.

Het gaat om statistieken die worden bijgehouden door de D.P.W.B. krachtens hun organiek koninklijk besluit. Een akkoord met de Gewesten en de Gemeenschappen dat eerstdaags zal worden gesloten, voorziet in het op homogene wijze bijeenbrengen van de gegevens in de Gemeenschappen en de Gewesten.

Voorts is er het algemeen probleem van de statistieken op federaal niveau. Het Nationaal Instituut voor de Statistiek ressorteert onder de Minister van Economische Zaken. Velen delen de bezorgdheid van spreker in verband met de publikaties van dit Instituut. In de voorstellen aan de Ministerraad die zijn voorgelegd, is een programma vervat tot valorisatie van federale gegevensbanken die steunen op gegevens van het Nationaal Instituut voor de Statistiek. De Minister is er zich van bewust dat bijvoorbeeld onderzoekers die zich met sociale wetenschappen bezighouden, niet altijd makkelijk toegang hebben tot die gegevens omdat ze onvoldoende gesystematiseerd of onvoldoende homogeen zijn.

4. Als antwoord op de door het lid geuite bezorgdheid over het contact tussen de bevolking en het wetenschappelijk onderzoek, verklaart de Minister van Wetenschapsbeleid dat hij niet geraadpleegd werd in het dossier van de twee aangehaalde musea. Binnen de perken van de federale bevoegdheden zou zijn departement betrokken kunnen worden bij dit soort initiatieven. Gelet op de huidige benarde budgettaire toestand zijn grootschalige operaties evenwel uitgesloten. Indien de Minister van Wetenschapsbeleid in het raam van de wet op de Nationale Loterij geraadpleegd werd over het gebruik van de winsten van de Nationale Loterij, zou hij positief kunnen adviseren.

5. De Minister vindt het idee van een jaarlijkse persconferentie over de balans van het wetenschap-

que, elle semble intéressante au ministre. Il fait remarquer qu'une journée sur les points d'appui en recherches en sciences sociales a déjà eu lieu. Les services publient aussi une brochure concernant la navette spatiale, des brochures sur l'ensemble des programmes. Il serait donc injuste de prétendre que l'Administration et les services ne prennent pas d'initiatives dans ce domaine.

6. Pour ce qui est du problème des journalistes scientifiques, le ministre craint qu'il ne se pose un problème de compétence. Il doute qu'il y ait des possibilités légales, par exemple, pour accorder des bourses de perfectionnement. Rien qu'offrir les frais de déplacement à des journalistes pour participer à certains colloques internationaux donnerait lieu à une série de questions parlementaires.

7. L'accès des parlementaires aux modèles de simulation à la disposition du Gouvernement pose de nouveau un problème de séparation des pouvoirs. Le Parlement exerce son autorité sur les organes qui travaillent pour son compte, mais il ne peut pas saisir directement les organes de l'exécutif.

8. La question des crédits pour les bâtiments ne dépend pas du ministre de la Politique scientifique. Celui-ci met à la disposition de la Commission la liste des montants des travaux relatifs aux bâtiments occupés par les établissements scientifiques (1993) (voir annexe).

9. En ce qui concerne les mesures prises éventuellement sur la base de l'enquête menée par la Commission de l'Enseignement et de la Science sur l'évolution, la gestion et les besoins des institutions scientifiques nationales, le ministre fait remarquer qu'il n'a pas toute liberté en matière de personnel et de bâtiments. La proposition soumise au Conseil des ministres contient une initiative pour rajeunir le personnel des établissements scientifiques de l'Etat et pour financer, à charge du budget du département de la Politique scientifique, la relance de l'activité scientifique au sein de ces établissements.

A la demande d'un commissaire, le ministre évoque le Conseil du 11 octobre sur le programme-cadre de la Communauté européenne.

La plupart des ministres de la Politique scientifique de l'Union européenne y ont montré leur volonté d'atteindre le budget proposé par la Commission, c'est-à-dire 13,1 milliards d'écus. Toutefois, trois Etats soit n'ont pas pris position, soit ont exprimé leur volonté d'aboutir à un budget sensiblement plus bas. Néanmoins, en ce qui concerne le montant global du quatrième programme-cadre, la présidence belge a

pelik onderzoek erg interessant. Hij merkt op dat er reeds een studiedag heeft plaatsgehad over de steunpunten van het onderzoek op het gebied van de sociale wetenschappen. De diensten publiceren ook een brochure over het ruimteveer en brochures over alle andere programma's. Het zou dus onterecht zijn te beweren dat de administratie en de diensten geen initiatieven nemen op dit terrein.

6. In verband met het probleem van de wetenschappelijke journalisten vreest de Minister dat er een probleem inzake deskundigheid rijst. Hij vreest dat er geen wettelijke mogelijkheden zijn om bijvoorbeeld bijscholingsbeurzen te verlenen. Alleen al het betalen van de reiskosten van journalisten die deelnemen aan bepaalde internationale colloquia zou aanleiding geven tot een aantal parlementaire vragen.

7. De parlementsleden toegang verschaffen tot de simulatiemodellen waarover de Regering beschikt, doet opnieuw een probleem rijzen inzake de scheiding der machten. Het Parlement oefent gezag uit over de organen die voor hem moeten werken, maar kan zich niet rechtstreeks wenden tot de organen van de uitvoerende macht.

8. De Minister van Wetenschapsbeleid is niet bevoegd voor de kredieten voor gebouwen. De Minister stelt de Commissie de lijst ter beschikking van de bedragen voor werken m.b.t. de gebouwen waarin de wetenschappelijke instellingen (1993) zijn ondergebracht (zie bijlage).

9. In verband met de maatregelen die eventueel genomen worden op grond van het onderzoek dat gevoerd werd door de Commissie voor het Onderwijs en de Wetenschap en dat betrekking had op de evolutie, het beheer en de behoeften van de nationale wetenschappelijke instellingen, merkt de Minister op dat hij niet volledig vrij kan handelen wat het personeel en de gebouwen betreft. Het voorstel dat aan de Ministerraad is voorgelegd, bevat een initiatief om het personeel van de wetenschappelijke instellingen van de Staat te verjongen en om in de begroting van Wetenschapsbeleid een bedrag uit te trekken voor de bevordering van het wetenschappelijk onderzoek in die instellingen.

Op verzoek van een commissielid geeft de Minister enige toelichting bij de vergadering van de Raad van Ministers van 11 oktober over het kaderprogramma van de Europese Gemeenschap.

De meeste Ministers van Wetenschapsbeleid van de Europese Unie hebben er te kennen gegeven dat ze de door de Commissie voorgestelde begroting, nl. 13,1 miljard ecu, willen bereiken. Drie Staten hebben echter geen standpunt ingenomen of hebben laten blijven dat ze naar een aanzienlijk lagere begroting willen streven. In verband met het totale bedrag van het vierde kaderprogramma heeft het Belgische

présenté une proposition qui peut mener à un compromis dans la mesure où celle-ci envisage un étalement dans le temps du quatrième programme-cadre. Cette possibilité a été reprise dans les conclusions du Conseil des ministres et sera soumise au conseil du 6 décembre 1993.

En ce qui concerne la ventilation entre les différentes activités, le Conseil des ministres a marqué son accord pour accroître les moyens consacrés à trois grandes lignes:

- les technologies industrielles;
- les sciences du vivant;
- les recherches environnementales.

Le conseil a également fixé des parts minimales pour les autres thèmes pour lesquels un consensus ne pouvait pas se dégager.

La marge de manœuvre résiduelle devrait pouvoir être affectée dans la répartition prévue pour le 6 décembre.

D'autres problèmes ont émergé le 11 octobre:

— Il reste un problème important concernant les actions de valorisation et de dissémination des résultats de la recherche communautaire. Il s'agit d'un problème politique de cohésion. Les Etats membres qui disposent d'un potentiel technologique considérable assurent eux-mêmes la valorisation des résultats. D'autres Etats se tournent vers l'Union européenne pour les aider à construire une infrastructure qui facilite l'accès de leurs entreprises à certaines technologies et connaissances.

— Un autre débat qui est apparu porte sur le rôle du Centre commun de recherche de l'Union Europe. Faut-il lui appliquer le principe fournisseur-client ou faut-il que l'Union européenne finance de manière prépondérante ce centre de recherche pour des missions de service public? Le Centre commun de recherche est chargé par l'Union européenne d'effectuer des recherches qui se situent en général au niveau prénormatif ou au niveau des réglementations.

Finalement, dans le cadre du quatrième programme-cadre, la présidence belge inaugure le mécanisme de codécision entre, d'une part, le Conseil des ministres et, d'autre part, le Parlement européen.

Au-delà du consensus entre les Etats membres, la présidence doit maintenant obtenir l'accord du Parlement. Or, celui-ci a une position qui est extrêmement différente de celle de certains Etats membres. Il demande notamment un budget pour le programme-cadre 1994-1998 qui est supérieur à celui proposé par la Commission.

voorzitterschap niettemin een voorstel gedaan waarover een compromis kan worden bereikt, aangezien hierin overwogen wordt het vierde kaderprogramma te spreiden in de tijd. Deze mogelijkheid is opgenomen in de besluiten van de Raad van Ministers en zal aan de Raad voorgelegd worden op 6 december 1993.

In verband met de verdeling over de verschillende activiteiten heeft de Raad van Ministers een consensus bereikt om de middelen te verhogen voor drie grote onderzoeksdomeinen:

- de industriële technologieën;
- de biowetenschappen;
- het milieu-onderzoek.

De Raad heeft eveneens een minimum vastgesteld voor de andere punten waarover het niet mogelijk was een consensus te bereiken.

De overblijvende manoeuvreerruimte zou geregeld moeten worden wanneer op 6 december de verdeling zal plaatshebben.

Andere problemen die op 11 oktober gerezen zijn:

— Er blijft een belangrijk probleem bestaan in verband met de acties om de resultaten van het communautair onderzoek te valoriseren en te verspreiden. Het gaat om een politiek probleem van cohesie. De Lid-Staten die over een aanzienlijk technologisch potentieel beschikken, zorgen er zelf voor dat de resultaten gevaloriseerd worden. Andere Staten wenden zich tot de Europese Unie voor hulp bij de opbouw van een infrastructuur die hun bedrijven gemakkelijker toegang biedt tot bepaalde technologieën en bepaalde kennis.

— Een andere discussie is gerezen over de rol van het Gemeenschappelijk Onderzoekscentrum van de Europese Unie. Dient hier het beginsel leverancier-klient te worden toegepast of moet de Europese Unie dit onderzoekscentrum grotendeels financieren voor taken van openbare dienstverlening? Het Gemeenschappelijk Onderzoekscentrum is door de Europese Unie belast met onderzoekstaken die meestal verband houden met de voorbereiding van het beleid of met de Europese verordeningen.

Tenslotte wordt in het kader van het vierde kaderprogramma en onder het Belgische voorzitterschap het medebeslissingsmechanisme in gang gezet tussen enerzijds de Raad van Ministers en anderzijds het Europees Parlement.

Bovenop de consensus tussen de Lidstaten moet de voorzitter nu de instemming van het Parlement krijgen. Dit Europees Parlement neemt evenwel een standpunt in dat zeer sterk afwijkt van dat van sommige Lidstaten. Het vraagt met name voor het kaderprogramma 1994-1998 een begroting die hoger ligt dan die welke de Commissie heeft voorgesteld.

Afin d'aboutir à un accord, le «trilogue» (Parlement, Commission, présidence) essaie d'organiser le débat. Il s'agit d'une tâche très difficile, mais la volonté d'aboutir existe. On espère donner à la présidence grecque les outils permettant de conclure un compromis avec le Parlement européen au début de 1994.

Un membre demande à M. Derycke, le secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, quelle est la dimension de la recherche scientifique dans son département.

Le secrétaire d'Etat Derycke déclare que lui et ses collègues ont ressenti le besoin urgent de pouvoir disposer de beaucoup plus d'expertise, surtout dans les sciences humaines. Les efforts énormes dans ce domaine commencent à porter leurs fruits. En matière de coopération au développement, une coordination a lieu. Le secrétaire d'Etat affirme faire souvent appel aux universités pour l'aider à définir une politique de coopération qui se défend au niveau international. Dans ce but, son département a libéré une tranche de 15 millions de francs en 1993. La part de la Coopération au développement dans l'effort fédéral total en matière de politique scientifique s'élève à 8,6 p.c. (1,9 milliard de francs). Le secrétaire d'Etat fait référence aux tableaux qui figurent à la page 174 du doc. Ch. 1177/1 - 92/93 (Exposé général des Budgets des Recettes et des Dépenses) sur le programme budgétaire interdépartemental de la Politique scientifique.

— ventilation des moyens de paiement par département (tableau A);

— ventilation des moyens de paiement par programme d'activités (tableau B).

### III. VOTES

Les articles 2.11.1 (*partim*), 2.11.3, 2.11.4, 2.11.7 (*partim*), 2.11.8 et 2.11.9 de la Section 11 - Services du Premier ministre, ainsi que les tableaux s'y rapportant, ont été adoptés par 10 voix contre 3 et 2 abstentions.

Le présent rapport a été approuvé par 12 voix contre 1 et 1 abstention.

Le Rapporteur,  
Erik MATTHIJS.

Le Président,  
Robert GARCIA.

Als men tot een akkoord wil komen, moeten de drie partijen (Parlement, Commissie, Voorzitter) de discussie trachten te organiseren. Dat is zeer moeilijk maar de wil om te slagen is aanwezig. Men hoopt het Griekse voorzitterschap de middelen te kunnen verschaffen om begin 1994 een compromis te kunnen sluiten met het Europees Parlement.

Een lid vraagt aan de Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking in hoeverre zijn departement behoefte heeft aan wetenschappelijk onderzoek.

De Staatssecretaris verklaart dat hij en zijn collega's dringend nood hebben aan meer deskundigen, vooral in de menswetenschappen. De enorme inspanningen op dit vlak beginnen vruchten af te werpen. De ontwikkelingssamenwerking wordt gecoördineerd. De Staatssecretaris verklaart dat hij vaak een beroep doet op de universiteiten om hem te helpen bij het bepalen van een samenwerkingsbeleid dat verdedigbaar is op internationaal vlak. Met dat doel heeft zijn departement in 1993 een schijf van 15 miljoen frank vrijgemaakt. Het aandeel van het departement Ontwikkelingssamenwerking in de totale federale uitgaven voor wetenschapsbeleid bedraagt 8,6 pct. (1,9 miljard frank). De Staatssecretaris verwijst naar de tabellen over het interdepartementaal begrotingsprogramma voor wetenschapsbeleid (zie Algemene Toelichting bij de Begroting van ontvangsten en uitgaven, Gedr. St. Kamer 1177/1, 1992-1993, blz. 174).

— verdeling van de betalingsmiddelen per departement (Tabel A);

— verdeling van de betalingsmiddelen per activiteitenprogramma (Tabel B).

### III. STEMMINGEN

De artikelen 2.11.1 (*partim*), 2.11.3, 2.11.4, 2.11.7 (*partim*), 2.11.8 en 2.11.9 van de Sectie 11 - Diensten van de Eerste minister, alsmede de tabellen die daarop betrekking hebben, worden aangenomen met 10 tegen 3 stemmen, bij 2 onthoudingen.

Dit verslag is eenparig goedgekeurd met 12 tegen 1 stem, bij 1 onthouding.

De Rapporteur,  
Erik MATTHIJS.

De Voorzitter,  
Robert GARCIA.

**ANNEXE**  

---

Liste des montants des engagements effectués par la Régie des bâtiments, pour les travaux relatifs aux bâtiments occupés par les établissements scientifiques (1993)

Musée instrumental: 33 500 468 francs

Porte de Hal: 25 298 078 francs

Pavillon chinois: 29 778 138 francs

Musée des beaux-arts: 3 225 978 francs

Tour japonaise: 43 321 francs

Musées d'art et d'histoire: 10 460 923 francs

Institut royal du patrimoine artistique: 83 692 francs

**BIJLAGE**  

---

Lijst van de door de Regie der Gebouwen vastgelegde bedragen voor de werken aan de gebouwen waarin de wetenschappelijke instellingen zijn ondergebracht (1993)

Instrumentenmuseum: 33 500 468 frank

Hallepoort: 25 298 078 frank

Chinees Paviljoen: 29 778 138 frank

Museum voor Schone Kunsten: 3 225 978 frank

Japanse Toren: 43 321 frank

Musea voor Kunst en Geschiedenis: 10 460 923 frank

Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium: 83 692 frank